

11/06/2024

Una joia literària xinesa a la recerca de la seva veu hispana: "Romanç dels Tres Regnes"

Investigadores del Departament de Traducció i Interpretació i Estudis d'Àsia Oriental de la UAB han analitzat les traduccions a l'espanyol de la novel·la xinesa *Romanç dels Tres Regnes*. Encara que les seves adaptacions en pel·lícules i videojocs han popularitzat l'obra en el món hispanoparlant, ressalten que la recerca acadèmica sobre la seva traducció és limitada.

LEGO "Romance of Three kingdoms" by Iyan Ha

Romanç dels Tres Regnes és una de les quatre novel·les clàssiques més importants de la literatura xinesa. Narra els intensos conflictes bèl·lics i polítics que van tenir lloc en l'antiga Xina entre els anys 184 i 280 d. C., quan coexistien els regnes de Wei, Shu i Wu liderats pels estrategs Cao Cao, Liu Bei i Sun Quan respectivament.

Malgrat ser una obra mestra de gran transcendència cultural, les traduccions d'aquesta novel·la a l'espanyol són molt escasses. De fet, en la nostra recerca, només hem trobat tres versions fins a la data. La primera traducció completa la van realitzar les traductores cubanes María Teresa Ortega i Olga Marta Pérez, publicada per Ediciones en Lenguas Extranjeras Cía. Ltda. Posteriorment va aparèixer una versió d'Ariel Allevi únicament disponible en format digital Kindle. I la tercera és una traducció parcial de 59 dels 120 capítols duta a terme pel traductor espanyol Ricardo Cebrián Salé, gran aficionat a la literatura asiàtica.

Si comparem amb altres llengües d'ús massiu on abunden traduccions completes, la proporció de versions en espanyol de *Romanç dels Tres Regnes* és relativament baixa. No obstant això, la seva influència en la cultura popular hispana és notable a través de productes derivats com a pel·lícules i videojocs basats en la novel·la.

Algunes pel·lícules taquilleres inspirades en aquesta obra van aconseguir arribar a Espanya, com ara *Acantilado Rojo* i *The Lost Bladesman*, encara que aquesta última no té doblatge a l'espanyol. Quant als videojocs, cal destacar la longeva saga *Dynasty Warriors* que permet reviure les cèlebres batalles controlant als protagonistes. Recentment ha tingut un gran èxit el nou lliurament *Total War: THREE KINGDOMS*, disponible amb interfície i subtítols en espanyol.

Malgrat l'escassetat de traduccions de la novel·la original al castellà, aquests productes derivats han aconseguit difondre part de la riquesa cultural de *Romanç dels Tres Regnes* en el món de parla hispana, despertant l'interès per conèixer l'obra en profunditat.

D'altra banda, les recerques acadèmiques sobre la traducció d'aquesta novel·la a l'espanyol també són reduïdes. La majoria dels estudis s'han realitzat a la Xina i se centren en analitzar versions en llengües més esteses com l'anglès. De fet, solament hem detectat un únic treball que aborda la combinació lingüística xinès-espanyol.

En definitiva, encara que *Romanç dels Tres Regnes* és una joia literària amb una gran projecció internacional, la seva traducció i els estudis sobre aquest tema en el món hispànic estan molt poc desenvolupats encara. Creiem que queda un vast camp per explorar per a donar a conèixer aquesta obra mestra de la cultura xinesa als països de llengua espanyola.

Wei Sun

Departament de Traducció i Interpretació i Estudis d'Àsia Oriental
Universitat Autònoma de Barcelona
felipe@bfsu.edu.cn

Inna Kozlova

Departament de Traducció i Interpretació i Estudis d'Àsia Oriental
Universitat Autònoma de Barcelona
inna.kozlova@uab.cat

Fuliang Chang

Facultat d'Estudis Hispànics i Portuguesos
Universidad de Estudios Extranjeros de Beijing, China
juanchang@163.com

Referències

Sun, W., Kozlova, I., & Chang, F. (2023). **Romance de los Tres Reinos, sus traducciones al español y su repercusión en el mundo hispánico**. *Onomázein*, (60), 122–146.
<https://doi.org/10.7764/onomazein.60.08>